

En l'elaboració d'aquest capítol han participat:
Natalia Barrientos, Raquel Vaquer-Sunyer i Antoni Font-Gelabert.

Despesa i inversió en àrees marines protegides

Les àrees marines protegides (AMP) s'utilitzen globalment com a eines per preservar i regenerar el capital natural dels oceans. Un factor fonamental per millorar la gestió i el funcionament d'aquestes àrees recau en el finançament. Per tant, s'ha de conèixer la informació sobre la quantitat econòmica que es destina a la conservació del medi marí de les Illes Balears per avaluar-ne la relació cost-benefici. Aquest tipus d'estudi financer d'AMP representa el primer d'Europa, i té com a objectiu final que es pugui utilitzar per implementar la gestió de cada AMP i millorar-ne l'estat.

METODOLOGIA

La informació presentada en aquests resultats prové d'un estudi intern encarregat per la Fundació Marilles elaborat per la consultoria ambiental Pandion l'any 2018 (<https://marilles.org/storage/media/2019/12/300/estudi-de-despesa-amp.pdf>).¹ La recopilació de dades per a aquest estudi va consistir en dos mesos de treball de camp basat en entrevistes, reunions amb els gestors, consultes bibliogràfiques, cerques per Internet, cartes de petició d'informació adreçades als directius de les diferents institucions, premsa, etc.

Per elaborar l'estudi es va contactar amb un mínim de 95 persones de les entitats següents:

- Conselleria de Medi Ambient del Govern de les Illes Balears (incloent-hi els departaments dependents).
- Organismes del Govern d'Espanya (Secretaria General de Pesca Marítima [SGPM] i Organisme Autònom Parcs Nacionals [OAPN]).
- Consells insulars de Menorca, Eivissa i Formentera.
- Municipis.
- Organismes d'investigació.
- ONG i fundacions (Oceana, Tursiops, GENGOB, GOB Menorca, Societat Espanyola d'Ornitologia [SEO]).

Les limitacions dels resultats de l'estudi sorgeixen d'una problemàtica general quant al coneixement històric de les despeses de finançament en AMP. Això es deu, en part, a la poca cultura de recopilació de dades dels organismes públics d'Espanya. Com a conseqüència, s'originen buits d'informació i falta de consistència en el tipus de dades recollides. Un altre impediment en la recollida de dades deriva de l'ampli espectre d'organismes gestors de les AMP, la qual cosa impedeix disposar d'un recompte exacte de la despesa anual i sense distincions entre la despesa d'àmbit terrestre o marí.

No obstant això, s'han aconseguit estudiar sis àrees principals de despesa i inversió:

- **i) Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera (PNMTAC).** Es recullen dades molt fiables de la xifra total del pressupost anual entre els anys 1991 i 2008 mitjançant l'anàlisi de còpies en paper de les memòries de 1991-1992 i 1994-1998; documentació de treball de la direcció del parc; acords de la comissió de cogestió que es va formar a partir del 2003 per preparar la transferència del parc, i actes del patronat proporcionades pels directius.
- **ii) Reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent.** A les AMP no es disposa d'una comptabilitat metòdica sobre quina és la part de la despesa en cadascuna, i encara menys d'una sèrie temporal al llarg dels anys. Aquestes dues reserves naturals representen les úniques anàlisis

QUÈ ÉS?

La creació d'àrees marines protegides (AMP) promou la regeneració dels recursos marins que contenen, que són coneguts com el capital natural dels oceans. Un indicador clau per al bon funcionament de les AMP és saber quin finançament s'atorga a activitats relacionades amb el medi marí.

METODOLOGIA

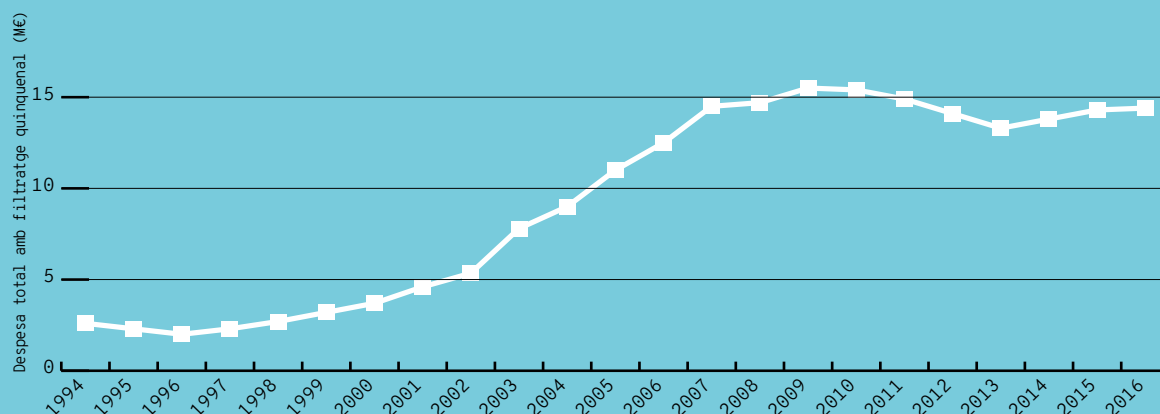
La informació prové d'un estudi encarregat per la Fundació Marilles a la consultoria ambiental Pandion (<https://marilles.org/storage/media/2019/12/300/estudi-de-despesa-amp.pdf>), ja que no hi havia cap indicador fiable d'aquesta índole. En aquest informe es compila informació de diferents organismes (Govern de les Illes Balears, Govern d'Espanya, consells insulars, municipis, centres d'investigació i ONG) durant 32 anys.

Es fa un filtratge quinquennal de les dades per reduir el soroll produït per la variabilitat anual. Aquest mètode consisteix a obtenir un valor per a cada any sumant-hi els dos anys anteriors i els dos anys posteriors, i calculant la mitjana dels cinc anys. Per tant, el darrer any que s'adjudica amb aquest mètode és el 2016, ja que a partir del 2019 hi ha menys informació.

Les principals limitacions d'aquest indicador rau en la laboriosa obtenció d'informació. No hi ha dades amb un gran nivell de detall, amb criteris de recollida homogenis, i no se solen retenir sèries temporals llargues. Per tant, és necessari implantar millores que facilitin la recopilació de dades quant a aquest indicador en el futur.

RESULTATS

La despesa quinquennal analitzada augmenta gradualment des del 1997 fins al 2007. Posteriorment, la despesa és màxima entre els anys 2007 i 2011: 14,6 i 15,5 milions d'euros (M€) respectivament. Els anys 2012 i 2013 minva fins als 13,3 M€, i torna a augmentar lleugerament entre el 2014 i el 2016, en què assoleix els 14,5 M€.

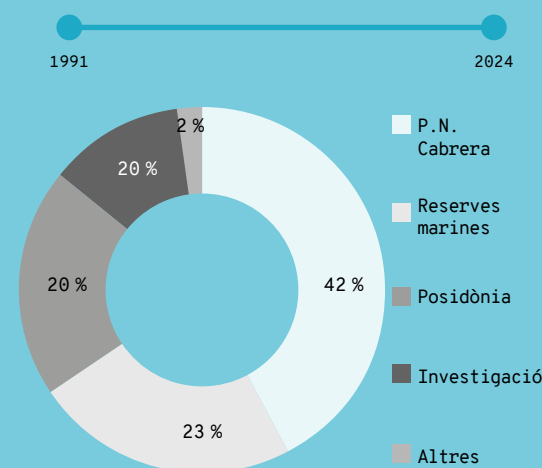

Mitjana quinquennal de la despesa total en conservació del medi marí durant els anys 1994-2016. FONT: Font-Gelabert (2018).

PER QUÈ?

Permet conèixer l'evolució temporal de la despesa que s'inverteix en AMP de les Balears i com es distribueix aquesta inversió per tipus d'activitat, ens finançador i tipus d'AMP. Aquesta resposta suposa una eina fonamental per millorar la gestió en la conservació del medi marí de les Illes Balears.

LOCALITZACIÓ

Percentatge de la despesa en conservació marina total analitzat entre els anys 1992 i 2024 dividit per categories. FONT: Font-Gelabert (2018).

De l'import de despesa total analitzat entre els anys 1992-2024 (més de 55 M€), el Parc Nacional Marítimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera representa la figura que destina més doblers a la conservació marina (42,4 %), seguit de les reserves marines d'interès pesquer (23,4 %), la posidònia (campes de boies i Servei de Vigilància, 20 %), la recerca (12,3 %) i altres (1,9 %).

detallades de despesa en AMP de les Balears. Es presenten dades dels anys 2016 i 2017, estimades sobre el percentatge de despesa (en inversió i personal) en actuacions i programes relacionats amb el medi marí d'aquestes reserves.

- **iii) Reserves marines d'interès pesquer: vigilància i seguiment de peixos.** Les reserves marines d'interès pesquer es varen començar a crear l'any 1999. Actualment hi ha 11 reserves marines d'aquest tipus. A dins, es duen a terme dos serveis principals de gestió:

- **Vigilància.** El servei de vigilància es va posar en marxa l'any 2002 per iniciativa de la Direcció General de Pesca del Govern de les Illes Balears, coincidint amb el projecte LIFE Posidonia. A partir del 2007, any en què es va declarar la Reserva Marina d'Interès Pesquer del Llevant de Mallorca, es va constituir un equip de vigilància dependent de la SGPM del Govern central per cobrir les aigües exteriors de competència estatal.

L'equip de vigilància (contractació de treballadors i adquisició i manteniment d'embarcacions i dispositius necessaris) és gestionat per l'empresa pública Serveis de Millora Agrària i Pesquera (SEMILLA). Aquesta entitat disposa d'informació exacta de despesa per als anys 2017 i 2018, i també de la quantitat pressupostada per als pròxims anys, fins al 2023, amb els fons de l'impost de turisme sostenible (ITS). Addicionalment, els responsables de pesca dels consells insulars d'Eivissa i de Formentera varen proporcionar informació parcial de la seva despesa per a la creació d'aquesta AMP. No es tenen dades sobre quina part va ser finançada per l'Instrument Financer d'Orientació Pesquera (IFOP) o per Low Impact Fishers of Europe.

- **Seguiment de peixos.** El seguiment continuat de les poblacions de peixos es du a terme des de l'any 2000 per part del mateix equip científic de Tragsatec. S'analitzen factors en espècies de peixos vulnerables a la pesca com ara la biomassa, la riquesa específica o la talla mitjana, que són paràmetres que responen ràpidament a l'establiment de la reserva. Es disposa d'una despesa homogènia al llarg del temps. El servei funciona a tres reserves diferents cada any, que es van alternant. Marquen l'excepció els anys 2012-2015, ja que llavors es va suprimir el programa de seguiment a totes les reserves marines a conseqüència de la crisi econòmica. L'IFOP va cobrir una part de la despesa entre els anys 2001-2011; del 2012 al 2015, aquest seguiment no es va finançar, i del 2016 al 2020 es paga amb fons de l'ITS.

- **iv) Impactes del sector nàutic en les praderies de *Posidonia oceanica*.** L'any 2012, el Parc Natural

de ses Salines d'Eivissa i Formentera va iniciar un programa d'informació als navegants per reduir l'impacte de les embarcacions recreatives quan ancoraren damunt praderies de posidònia. El 2017 es va establir a totes les illes, especialment als llocs d'importància comunitària (LIC). Les seves actuacions principals són informar, assessorar i comprovar l'ancoratge, i en cas que estiguin ancorades indegudament damunt posidònia, moure l'embarcació a una zona adequada.

- **Camps de boies ecològiques per a l'ancoratge a LIC.** La creació de camps de boies es va iniciar l'any 1992 al PNMTAC a través de la prohibició de l'ancoratge lliure que danyava les praderies de posidònia. Com a solució es va proposar utilitzar sistemes d'amarratge alternatius, que originen un impacte inferior en el fons marí. El projecte LIFE Posidonia 2000 va equipar una sèrie de camps de boies a zones LIC que s'han mantingut ininterrompudament a excepció de l'any 2011, a causa d'un canvi de govern que no va arribar a temps d'aprovar-ne l'expedient.

Durant els anys 2005-2012, el Govern de les Illes Balears ha pagat la despesa de manteniment i operació dels camps d'ancoratge a través de diferents fórmules. A partir del 2013 es fa una adjudicació de gestió a la consultoria ambiental CBBA, que cobreix les despeses d'operació i paga un cànon al Govern de les Illes Balears amb el que cobra als usuaris de les boies, que són els que financen aquest servei. Lamentablement, no es disposa de dades econòmiques de l'explotació de l'adjudicatari, per la qual cosa no es pot deduir la contribució dels usuaris del sector nàutic a la conservació del medi marí.

- **Ajudes per a l'ancoratge a LIC.** L'any 2012 es va iniciar un programa informatiu per reduir l'impacte dels ancoratges damunt posidònia al Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera. A les Pitiüses es va adjudicar l'ajuda a la consultoria ambiental Ecologia entre els anys 2012-2016.

Posteriorment, a causa de la publicació del Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la conservació de la *Posidonia oceanica* a les Illes Balears, l'any 2017 es va posar en marxa el Servei de Vigilància de Posidònia per part de la Conselleria de Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes Balears. Es va adjudicar l'ajuda d'un any (2017) i de 4 anys (2018-2021) a la consultoria ambiental CBBA per a totes les illes.

- **v) Investigació per part de diversos organismes i institucions**

- **Organisme Autònom Parcs Nacionals (OAPN).** Les dades de projectes d'investiga-

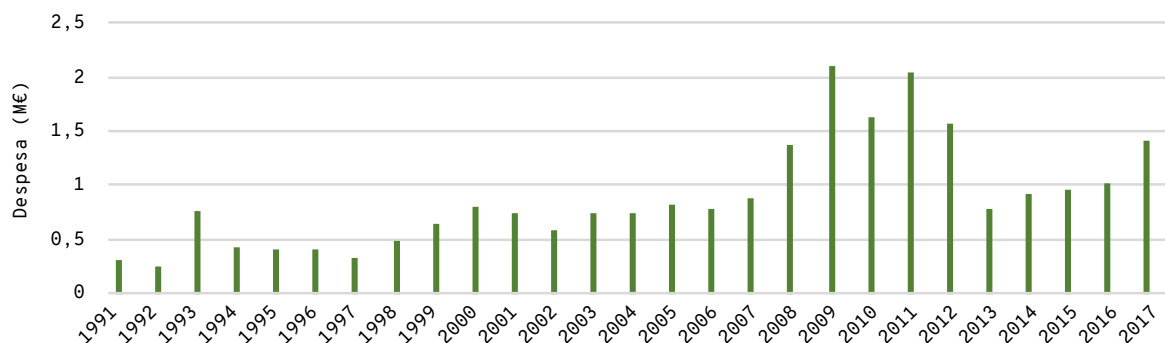

Figura 1. Despesa en milions d'euros en inversió marina al Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera entre els anys 1991 i 2017. FONT: Pandion-Marilles.¹

ció a Cabrera facilitats per l'OAPN cobreixen projectes concedits entre els anys 2002 i 2014. Després d'uns anys sense finançament del programa (2015-2018), hi ha expectatives que el 2019 es pugui reprendre aquesta línia.

- **Oceana.** Entre els anys 2006-2014 es varen fer sis campanyes científiques amb l'embarcació *Ranger* i un vehicle de control remot (ROV, *Remote Operated Vehicle*), amb un total de 124 dies treballats en aigües d'AMP de les Balears, amb l'objectiu principal de la conservació marina. Addicionalment, des del 2006 Oceana fa un seguiment dels problemes pesquers i la conservació de recursos a les Balears, però no ha pogut quantificar la despesa associada a aquestes activitats.

- **Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB) – Consell Superior de Recerques Científiques (CSIC).** Es reporten dades dels projectes efectuats al CEAB-CSIC durant 21 anys (1996-2017). Els projectes fan referència principalment a l'inventari de comunitats marines i a la valoració d'espais marins per generar AMP noves.

- **Centre Oceanogràfic de les Balears – Institut Espanyol d'Oceanografia (COB-IEO).** Al seu web hi ha la descripció de 78 projectes diferents duits a terme des del 2007, de vegades sense informació sobre la despesa. Els projectes es fan en AMP (Cabrera, Canal de Menorca, Reserva Marina de Llevant i Nord de Menorca). Diversos projectes no s'han pogut incloure per falta d'informació.

- **Societat Espanyola d'Ornitologia (SEO).** Es fan sis projectes a les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent, la Reserva de la Biosfera de Menorca i la Xarxa Natura 2000 marina.

- **Institut Mediterrani d'Estudis Avançats (IMEDEA) – CSIC.** Dos investigadors de l'IMEDEA han reportat un total d'onze projectes. S'ha rebut informació d'altres projectes per

part del Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera (nou projectes), que inclouen centres del CSIC de les Balears i de la Península. En premsa, s'ha recopilat informació sobre el projecte Antroposi, finançat pel Consell Insular de Formentera, i sobre les quantitats recollides mitjançant micro-mecenatge amb el projecte Save Posidonia (www.saveposidoniaproject.org). Dels arxius del projecte LIFE Posidonia dels anys 2002-2005 es recullen quatre accions.

→ **vi) Impost de turisme sostenible (ITS).** L'ITS és una eina que podria contribuir a millorar la gestió de les AMP omplint els buits que hi ha pel que fa a recursos. La informació sobre els projectes que finança l'ITS des del 2016 es resumeix a la pàgina web <https://www.caib.es/sites/impostturisme/ca/inici>. Per saber si un projecte fa referència a la conservació del medi marí, hem hagut de contactar amb nombrosos administradors de l'ITS. No hi ha informació classificada sobre les quantitats rebudes anualment, i els càlculs dels fons recaptats anualment es fan sobre la base d'estimacions mitjançant les actes de la comissió de seguiment, que no són les quantitats que sumen els projectes que es concedeixen.

RESULTATS

i) Parc Nacional Maritimoterrestre de l'Arxipèlag de Cabrera (PNMTAC).

Des del 1991, any en què es va establir, el PNMTAC ha estat dotat amb una gran aportació econòmica (47,7 M€) fins al 2017. Mitjançant l'anàlisi detallada de les memòries i de les consultes dels gestors actuals i anteriors del PNMTAC, es considera que un mínim del 50 % d'aquesta quantitat es destina a la conservació del medi marí. S'ha de considerar que, encara que també es destinin pressupostos a la part terrestre, els programes de vigilància marina i manteniment de camps de boies, més altres acti-

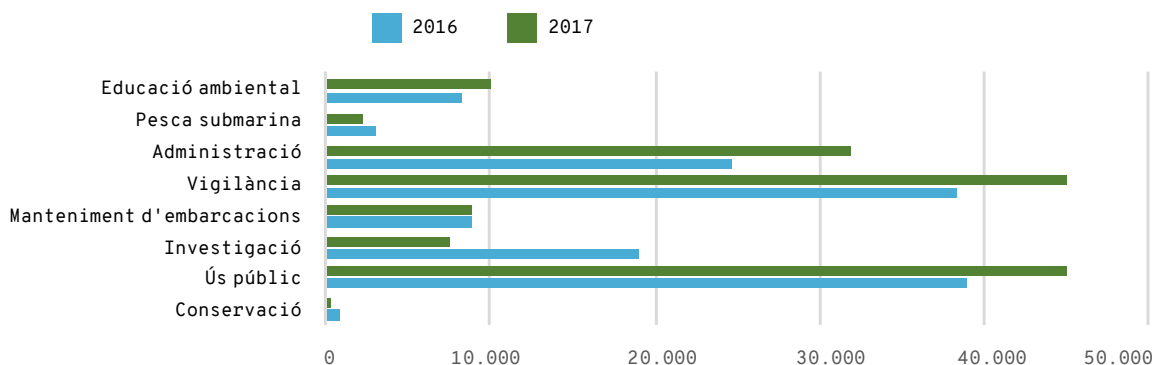

Figura 2. Despesa en euros dels diferents programes relacionats amb el medi marí de les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent els anys 2016 i 2017. FONT: Pandion-Marilles.¹

vitats marines, tenen un cost elevat.

Per tant, si el 50 % de la despesa total (47,7 M€) es destina al medi marí, la despesa en programes i personal marí des del 1991 fins al 2017 és de 23,85 M€ (figura 1). La mitjana de despesa anual des del 1991 és d'1,77 M€. Això suposa el 42 % de la suma del total de la despesa feta a les Balears.

ii) Reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent.

Les despeses dels diferents programes entre els anys 2016 i 2017 mostren un increment en vigilància de 6.800 €; en administració, de 7.133,3 €, i en l'ús públic, de 6.115,1 €. Tot això a canvi d'una disminució en investigació d'11.502 € (figura 2). Els programes de vigilància, ús públic i administració són en els que es va invertir més l'any 2017 (> 30.000 €). La despesa total l'any 2016 va ser de 141.628,6 €, i el 2017, de 150.345,2 €.

El percentatge total de la despesa invertida en medi marí en aquestes AMP és del 76,1 % l'any 2016 i del 88,51 % l'any 2017. Aquests percentatges elevats deriven del fet que aquestes AMP són predominantment marines, amb només alguns programes terrestres de seguiment de fauna i flora.

iii) Reserves marines d'interès pesquer

• **Vigilància.** La quantitat aproximada de la despesa entre 2002 i 2016 és de 250.000 € anuals per part de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears (figura 3). L'any 2007, a causa de la creació de la Reserva Marina del Llevant de Mallorca —que inclou aigües interiors i exteriors—, es va ampliar la gestió de vigilància a organismes estatals (SGPM). Les dades aproximades de despesa invertida per part del Govern central són de 350.000 € anuals. Es desconeix si es rep finançament europeu.

• **Seguiment de peixos en reserves marines d'interès pesquer.** Les estimacions de la despesa en seguiment de peixos entre 2001 i 2011 són de 105.000 € anuals (figura 4). Entre 2016 i 2020, les aproximacions oscil·len entre 123.942,2 € i 102.833,3 €.

iv) Impactes del sector nàutic en les praderies de *Posidonia oceanica*

• **Camps de boies ecològiques per a l'ancoratge a LIC.** La despesa del període 2005-2012 en manteniment i operació dels ancoratges de baix impacte s'ha gesti-

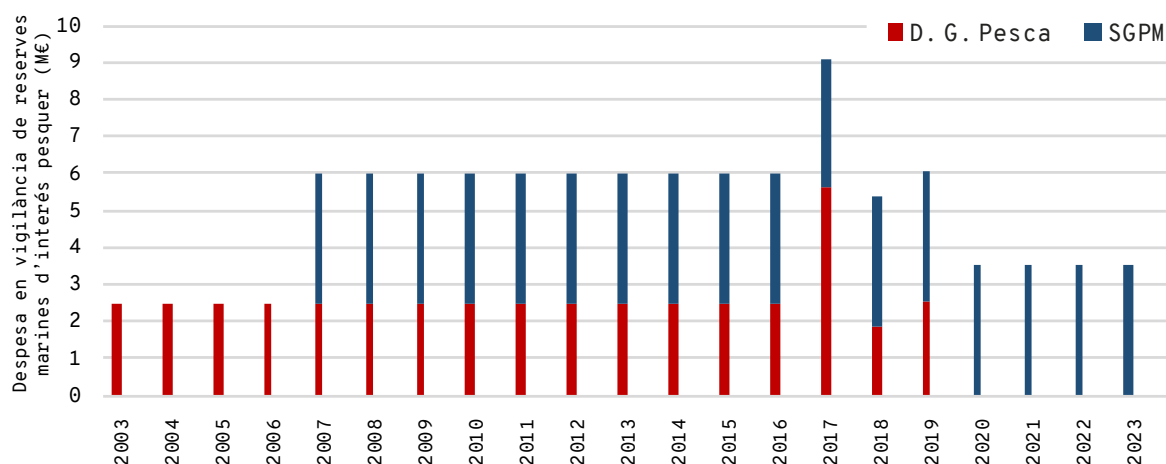

Figura 3. Despesa aproximada en vigilància a les reserves marines d'interès pesquer per part de la Direcció General de Pesca i Medi Marí del Govern de les Illes Balears (vermell) i la Secretaria General de Pesca Marítima (SGPM) del Govern central (blau) durant el període 2003-2023. FONT: Pandion-Marilles.¹

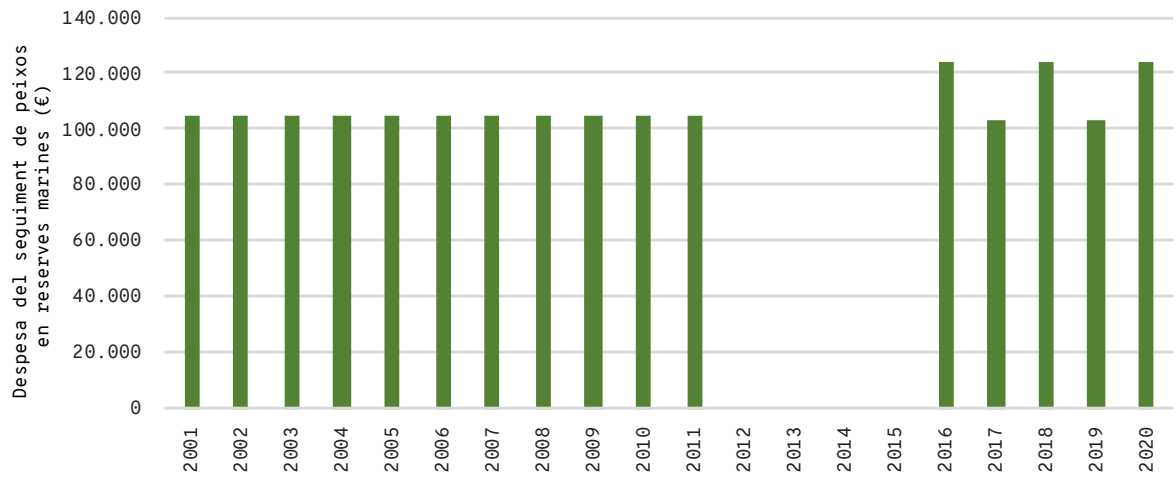

Figura 4. Estimacions i projeccions de la despesa en el programa de seguiment de peixos en reserves marines d'interès pesquer entre els anys 2001-2020. FONT: Pandion-Marilles.¹

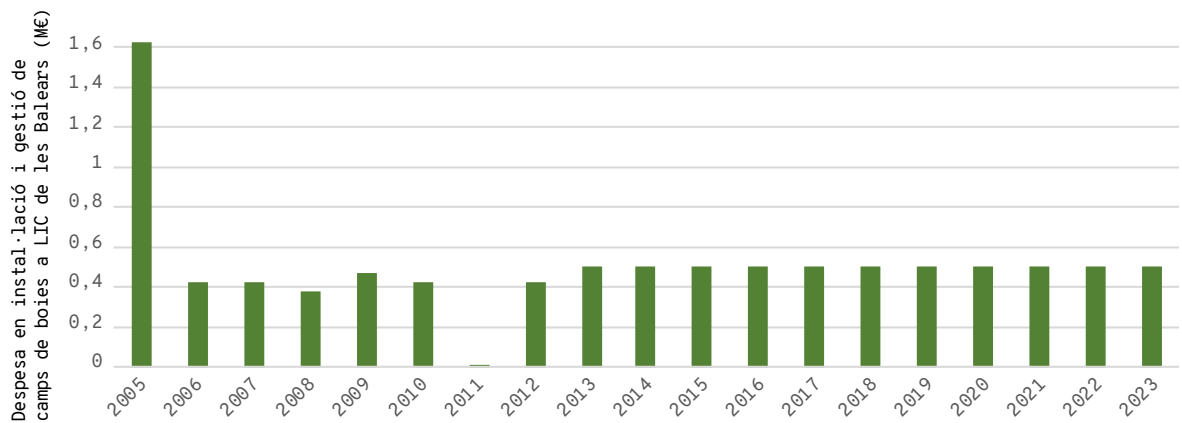

Figura 5. Despesa per operar i mantenir els camps de boies a LIC de les Balears entre els anys 2005-2023. FONT: Pandion-Marilles.¹

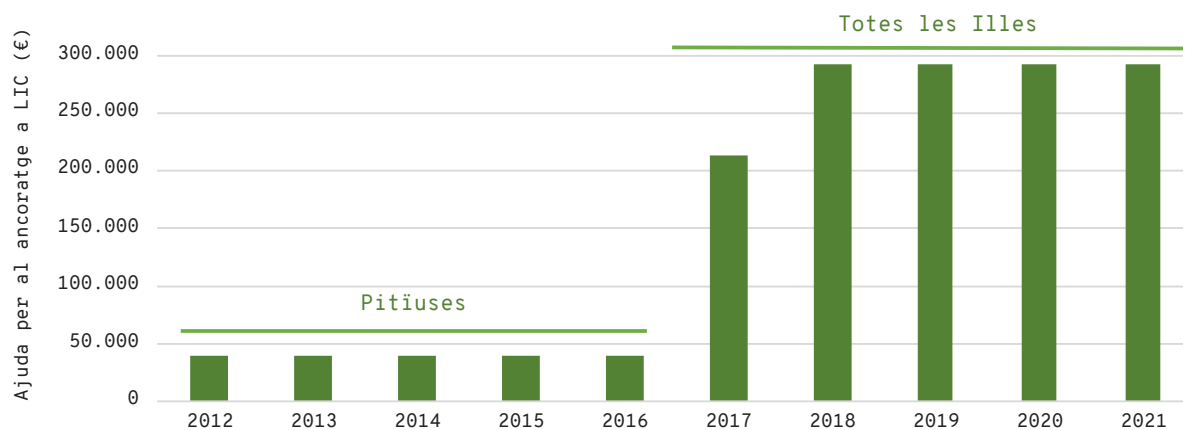

Figura 6. Ajuda per a l'ancoratge a LIC a les Pitiüses (2012-2016) i a totes les Balears (2017-2021). FONT: Pandion-Marilles.¹

onat a través del Govern de les Illes Balears, i el seu valor ha fluctuat d'1.622.478 € (l'any 2005, any en què es varen establir) a 12.000 € (2011 va ser un any gairebé sense finançament) (figura 5). Per als anys 2006-2007 i 2011-2012 es presenten estimacions del BOIB, ja que no se n'han trobat dades publicades.

A partir del 2013 i fins al 2023, una empresa adjudicatària passa a cobrir les despeses d'operació amb una despesa estable de 501.621,3 €. Aquest valor s'infereix únicament d'una xifra extreta d'un expedient d'adjudicació, en el qual es descriu que el valor de contractació per a quatre anys és de 2.006.485 €.

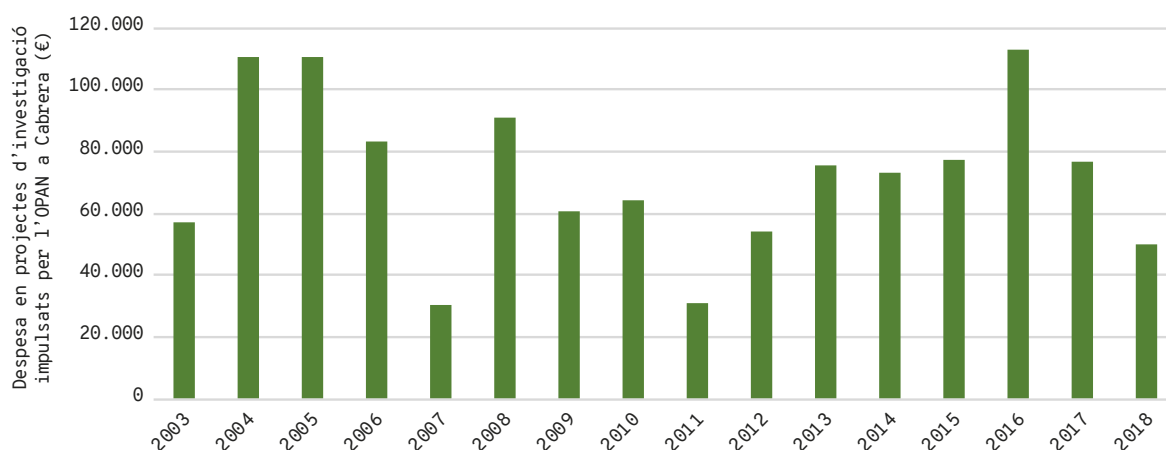

Figura 7. Despesa destinada a projectes d'investigació per part de l'Organisme Autònom de Parcs Nacionals a Cabrera entre 2003 i 2018. FONT: Pandion-Marilles.¹

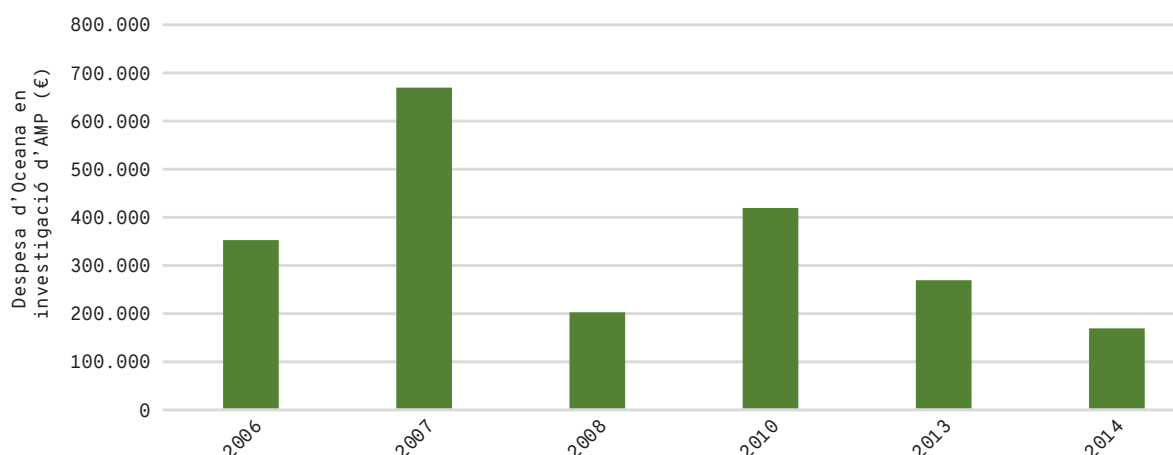

Figura 8. Despesa en investigació per part d'Oceana en aigües d'AMP de les Balears els anys 2006-2008, 2010 i 2013-2014. FONT: Pandion-Marilles.¹

• **Ajudes per a l'ancoratge a LIC.** Aquest programa es va iniciar a les Pitiüses, on entre els anys 2012 i 2016 es va atorgar un valor anual aproximat de 40.000 € a l'empresa adjudicatària Ecologia (figura 6). L'any 2017 es va expandir aquest servei a totes les illes i se'n va adjudicar la gestió a la consultoria ambiental CBBA, que s'allargarà en els pròxims anys (fins al 2021). L'any 2017 s'hi varen destinar 213.500 €, i per al període 2018-2023 s'han pressupostat 292.190 € anuals.

v) Investigació: OAPN, Oceana, CEAB-CSIC de Blanes, IEQ, SEU, CSIC

• **OAPN.** Les dades fluctuen, amb uns mínims de despesa els anys 2007 i 2011 (~ 30.000 €) i uns màxims els anys 2004, 2005 i 2016 (~ 110.000 €) (figura 7).

• **Oceana.** Per a les sis campanyes científiques duïtes a terme els anys 2006-2008, 2010 i 2013-2014 (124 dies) en AMP de les Balears, s'estima un cost operatiu mensual de 500.000 €, que es tradueix en una despesa mitjana anual per any de campanya

de 344.444,4 € (figura 8). El 42 % de l'esforç es va efectuar en aigües de Cabrera (52 dies, 862.500 €), mentre que la resta es va dur a terme a Binidali, el cap Blanc, el cap de sa Creu, sa Conillera, sa Dragonera, Formentera, Maó, muntanyes submarines de Mallorca i Menorca, ses Bledes i altres punts de la costa de les Balears.

• **CEAB-CSIC de Blanes.** Entre 1996 i 2017, els projectes duits a terme sumen un total de 910.138,2 € (figura 9). S'observa una gran variabilitat anual, amb un màxim l'any 2004 de devers 127.000 €.

• **COB-IEO.** La informació recollida sobre els projectes del COB-IEO entre els anys 2007-2021 suma un total d'1.433.787,1 € (figura 10). Dels 78 projectes analitzats, la major part es duen a terme en AMP. Cal destacar que no s'ha pogut incloure informació de tots els projectes que es duen a terme.

• **SEO.** Els sis projectes que es financen (a les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent, la Reserva de la Biosfera de Menorca i la Xarxa Natura 2000 marina de les Balears) sumen 65.500 € (figura 11).

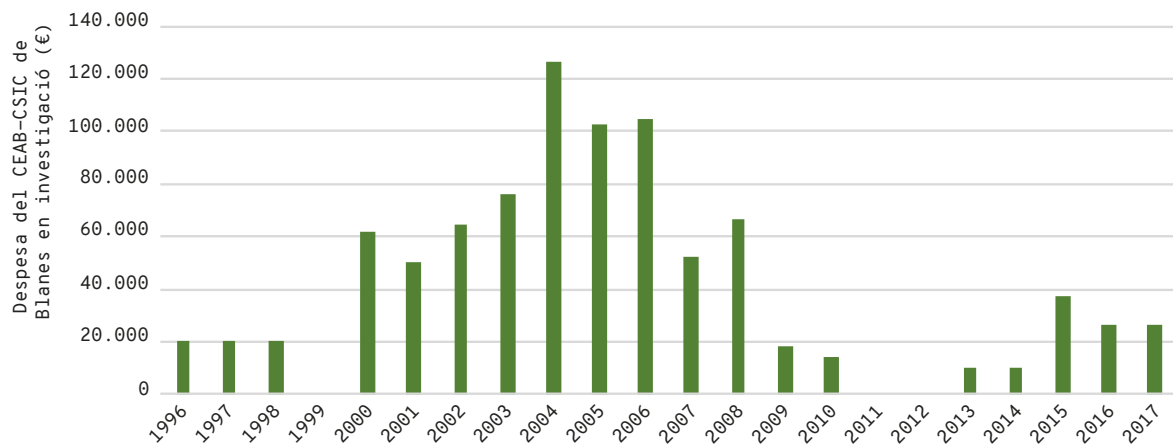

Figura 9. Despesa en projectes de seguiment ecosistèmic i estudi de zones idònies com a àrees marines protegides per part del CEAB-CSIC entre els anys 1996-2017. FONT: Pandion-Marilles.¹

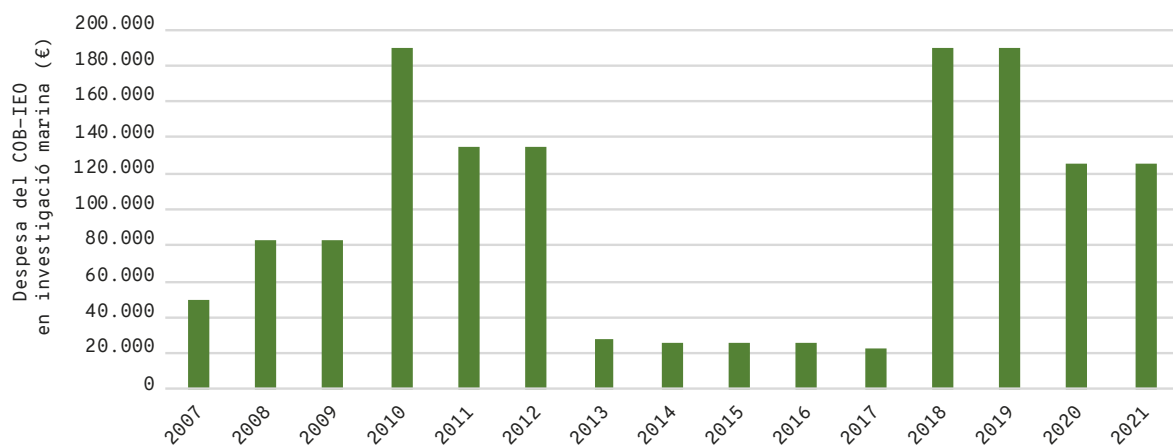

Figura 10. Despesa en alguns projectes d'investigació marina del COB-IEO entre els anys 2007-2021. FONT: Pandion-Marilles.¹

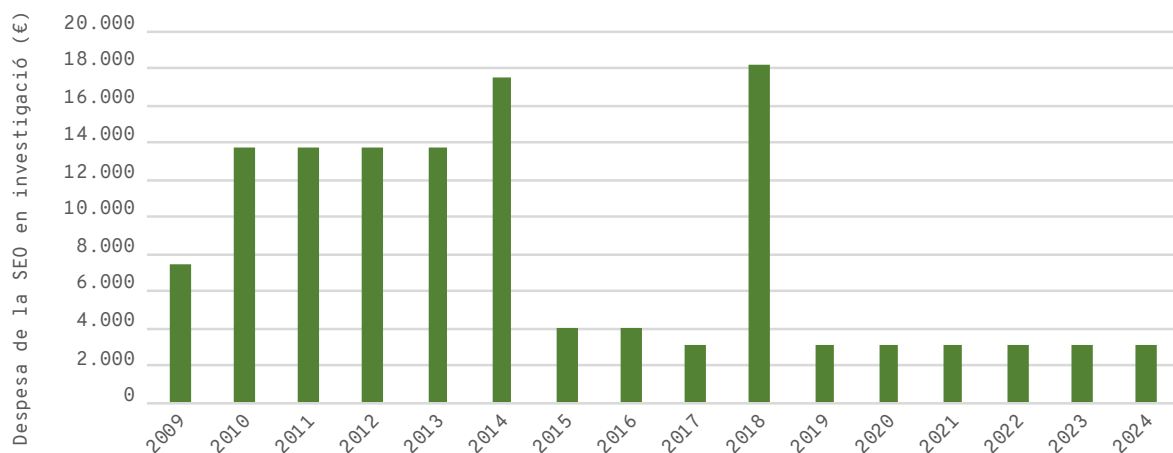

Figura 11. Despesa en euros dels projectes d'investigació duits a terme per la SEO entre els anys 2009-2024. FONT: Pandion-Marilles.¹

• **IMEDEA-CSIC.** Entre els onze projectes analitzats entre els anys 2002-2019, s'assoleix la xifra d'1.051.530,6 € (figura 12). Nou projectes posats en marxa al PNMTAC sumen 523.455,84 €, encara que inclouen diferents centres del CSIC de les Balears i de la Península. Altres projectes trobats a la premsa (Antroposi, finançat a través de micro-mecenatge pel projecte Save Posidonia del Consell Insular de Formentera) i a l'arxiu del projecte LIFE Posidonia de 2002-2005 sumen 496.190,9 €.

vi) Impost de turisme sostenible en AMP

Entre els anys 2016 i 2018, la quantitat total de l'ITS destinada a projectes relacionats amb la conservació marina és de 163,5 M€. El 50 % de l'ITS es dedica a activitats relacionades amb el medi ambient. D'aquesta quantitat, únicament un 2,6 % de l'import total finançat per l'ITS fa referència a projectes de conservació marina (figura 13).

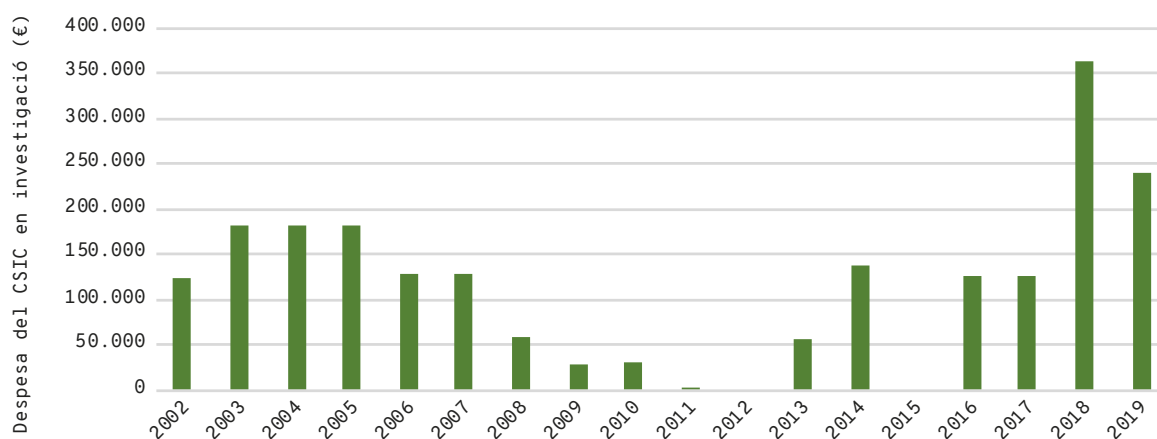

Figura 12. Despesa en euros en projectes de conservació marina entre els anys 2002-2019 per part del CSIC. FONT: Pandion-Marilles.¹

CONCLUSIONS

- Des de l'any 1992 s'han destinat un total de 56,3 M€ a projectes de conservació marina; d'aquesta quantitat, 28,9 M€ corresponen al període 2008-2017, la qual cosa, per tant, dona una mitjana de 2,9 M€ de despesa anual.
- Des de l'any 1991, Cabrera destina la meitat de la seva aportació econòmica a la conservació del medi marí, fet que suposa una mitjana de despesa anual d'1,8 M€.
- Les reserves naturals des Vedrà, es Vedranell i els illots de Ponent són les úniques AMP que s'han pogut analitzar detalladament. Durant els anys 2016 i 2017, la despesa anual dirigida a l'àmbit marí va ser de 146.000 € anuals.
- En reserves marines d'interès pesquer, la vigilància suposa una despesa anual de 350.000 €, mentre que el seguiment de peixos en aquestes zones sol ser de 105.000 € anuals.
- Als camps de boies d'ancoratge situats a LIC s'estima una despesa de devers 500.000 € anuals.
- L'ajuda a l'ancoratge del Servei de Vigilància de la Posidònia origina una despesa de gairebé 300.000 € anuals.
- Els centres d'investigació de les Illes mostren una metodologia poc robusta quant als projectes de recerca marina que fan exclusivament en AMP. Tots els projectes analitzats de centres d'investigació i ONG sumen un total de ~ 7 M€. Convendria fer una recollida de dades més acurada per millorar així la qualitat d'aquesta informació.
- L'ITS fa una petita contribució a la posada en marxa de projectes de conservació marina: un 2,6 % del total i un 5,2 % dels projectes relacionats amb el medi ambient.

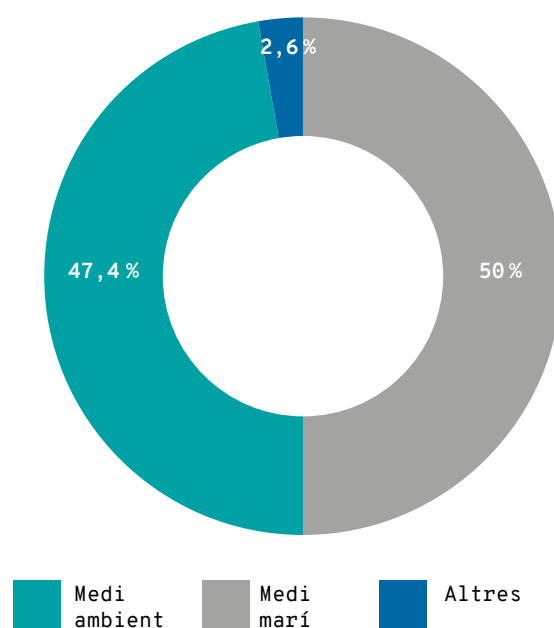

Figura 13. Percentatge de la despesa de l'impost de turisme sostenible entre 2016 i 2018 destinat a medi ambient, medi marí i altres projectes. FONT: Pandion-Marilles.¹

REFERÈNCIES

¹ FONT-GELABERT, A. (2018). «Estudi de despesa en Àrees Marines Protegides a les Illes Balears» [informe inèdit per a la Fundació Marilles]. <https://marilles.org/storage/media/2019/12/300/estudi-de-despesa-amp.pdf>.

CITAR COM

BARRIENTOS, N.; VAQUER-SUNYER, R.; FONT-GELABERT, A. (2020) «Despesa i inversió en àrees marines protegides». A: Vaquer-Sunyer, R.; Barrientos, N. (ed.). *Informe Mar Balear 2020* <https://www.informemarbalear.org/ca/amp/imb-despesa-inversio-cat_2020.pdf>. <https://doi.org/10,62135/RUGR2512>.